

בְּאַלֹהִים נַעֲשֶׂה-חֵלִל וְהוּא יָבוֹס צָרֵינוּ:

היבטים לשוניים בפרשת וזאת הברכה פד¹

דקדוקי מלים חג הסוכות וקהלת ובהמשך שמיני עצרת ושמחת תורה

קריאה לחג ראשון (בח"ל גם בחג שני) ויקרא כב לג:

כג ב דָּבָר: ארבע פעמים מופיעה התיבה 'דבר' לאורך קריאה זו: שתי הפעמים הראשונות מוטעם בגרשיים ושתי הפעמים האחרונות בתביר

מְקַרְאֵי קֹדֶשׁ: הטעם לא נסוג, ולכן מקום הטעם באל"ף, כן הדבר בהמשך הפרשה

כג ג תַּעֲשֶׂה: העמדה קלה בת"ו שלא יישמע כפתח

כג יז מְמוֹשְׁבְּתֵיכֶם: טעם קדמא מעל הב"ת. ככלל, תיבה זו תמיד תבוא בהטעמה משנית בהברה זו.

תַּבְּיָאוּ: דגש חזק באל"ף. שְׁתִּים: בחלק מהדפוסים מוטעם בטעם יתיב ובחלקם בפשטא

כג כב וּבְקִצְרְכֶם: הב"ת בשווא נח למרות הגעיה בוי"ו. לַעֲנִי: העמדה קלה בלמ"ד להדגשת הסגול המורה על מיודע

כג כז בְּעֶשְׂוֹר: העמדה קלה בב"ת להדגשת הסגול המורה על מיודע

כג ל וְהֶאֱבֹדְתִי: הטעם בת"ו מלרע. העמדה קלה בה"א למנוע הבלעת האל"ף שלאחריה

כג לב שְׂבַתְכֶם: הת"ו בשווא נע

כג לח שְׂבַתְתָּ ה' וּמִלֶּבֶד מִתְּנוּתֵיכֶם וּמִלֶּבֶד... וּמִלֶּבֶד כָּל-נְדִבְתֵיכֶם אֲשֶׁר תִּתֶּנּוּ: כל הדגושות בתוך המילה בשווא נע

הפסרת חג ראשון זכריה יד עד הסוף:

ב הַבָּתִּים: הטעמה משנית בב"ת

ח וּבַחֲרָף הַבִּל"ת בקמץ²

יא וַיֵּשְׁבוּ בָּהּ: טעם נסוג אחור ליר"ד. יְהִיָּה-עוֹד: געיה ביר"ד הראשונה

יג מְהוּמַת-ה': געיה בה"א

יח וְאִם-מִשְׁפַּחַת: יש להקפיד על הפרדת התיבות. בָּאָה: במלרע

כא בִּירוּשָׁלַם וּבִיהוּדָה: בשתי התיבות הב"ת בחירק מלא והיר"ד אינה נשמעת

הפסרת יר"ט שני לבני חר"ל:
מלכים א ח

ב בַּחֲג: העמדה קלה בב"ת להדגשת הסגול המורה על מיודע

ד וְהַלֹּיִם: כבכל מקום הלמ"ד רפויה בשווא נח. במדויקים אין געיה בה"א

ז פְּרָשִׁים: שר"ן שמאלית. וַיִּסְכּוּ הכ"ף דגושה. מְלַמְעָלָה: כבכל מקום הלמ"ד הראשונה רפויה בשווא

נח

¹ נקראת בשנת פה, והיא ממשיכה ומסיימת את פרשות שנת פד.

² חריג, אך כן הוא בכתר ארם צובה ולנינגרד.

ח וַיֵּהִיוּ שָׁם: טעם נסוג אחר ליר"ד הראשונה

יח הַטִּיבֶת: בב"ת יש זקף קטון, לא זקף גדול

קריאת חול המועד סוכות
שבת חול המועד
מגילת קהלת:

א ז שֶׁהִנָּחִלִים: מהפך בשי"ן כטעם משנה

א ט וְמֵה-שָׁנַעְשָׂה: אין מתיגה זקף (דרבן), תיבת ומה מוקפת למילה שאחריה

א יז הוֹלִלֹת: למ"ד שניה בחולם לא בשורק, יש מגילות שיש וי"ו אחרי הלמ"ד ועלולים לקרוא "הוללות".

וְשִׁכְלוֹת: שי"ן שמאלית

א יח רַב-כָּעַס: הר"ש בקמץ קטן

ב א אֲנִסְכָּה: הסמ"ך בשוא נע

ב ב לְשִׁחֻק: שי"ן שמאלית

ב ז הִיָּה לִי: טעם נסוג אחר לה"א הראשונה, כן הדבר גם בהמשך בפסוק

ב ח שָׁרִים וְשָׂרוֹת: שי"ן ימנית

ב ט עֲמָדָה לִי: טעם נסוג אחר לעי"ן והמ"ם אחריה בשווא נע

ב יא וּפָנִיתִי אֲנִי: אֲנִי בחטף פתח והטעם בנר"ן וכן הדבר בפסוק הבא. בהמשך, האל"ף קמוצה ומוטעמת.

וּבְעַמָּל: העמדה קלה בב"ת בסגול המורה על מיועד

ב יג וְרָאִיתִי אֲנִי: האל"ף קמוצה ומוטעמת. כִּיתָרוֹן: הכ"ף בחירק מלא והת"ו אחריה בשווא נע³

ב יד גַּם-אֲנִי: במלעיל בדומה לו בהמשך פס כד

ב טו כְּמִקְרָה: הר"ש בצירי

ב טז לַחֲכָם: העמדה קלה בלמ"ד בסגול המורה על מיועד. נִשְׁכָּח: כ"ף קמוצה

ב יט וַיִּשְׁלַט: הלמ"ד בפתח

ב כ לִיאֵשׁ: היר"ד בפתח

ב כא עַמֶּל-בּוֹ: געיה בעי"ן

ב כב וּבִרְעִיזֹן: גם הב"ת וגם העי"ן בשווא נח. שְׁהוּא: השי"ן בשווא⁴

ב כו וְלַחֲוָטָא: הטי"ת בסגול

ג א זִמֵּן: המ"ם בקמץ

ג ד לְשִׁחֻק: שי"ן שמאלית

ג יד שִׁירָאוֹ: געיה ביר"ד והר"ש אחריה בשווא נע⁵

³ בתהלים מה י בִּיקְרוּתֶיךָ בית בשוא ויר"ד בחירק במדויקים. לא: בִּיקְרוּתֶיךָ.

⁴ מנהג התימנים לקרוא שי"ן השימוש במשנה ובתלמוד בשוא ולא בסגול.

⁵ הקורא בשוא נח עובר למשמעות של "ראה" במקום "יראה".

ג טו	אֶת-נִרְדָּף: ללא ה"א הידיעה, לא "את הנרדף" כמו שמצטטים בטעות
ג טז	מְקוֹם הַמִּשְׁפָּט שְׁמָה הַרְשָׁע: הר"ש בסגול. ומְקוֹם הַצֶּדֶק שְׁמָה הַרְשָׁע: הר"ש בקמץ
ג יח	שָׁהִם-בְּהֶמָּה: הש"ן בשוא הה"א אחריה בסגול
ג כב	אֵין טוֹב מֵאֲשֶׁר יִשְׁמַח הָאָדָם: תיבת טוֹב בפשטא ותיבת מֵאֲשֶׁר בקדמא
ד א	וְשִׁבְתִּי: מלעיל הטעם בש"ן. אֲנִי: אל"ף בחטף פתח, והטעם בנו"ן, כן הדבר גם בפסוק ז. עֲשִׂיָהֶם: הע"ן בחולם והש"ן אחריה בשווא נע
ד ח	גַּם-זֶה הֶבֶל: שתי תיבות רצופות מוטעמות בתביר ולא מרכא תביר כבחלק מהדפוסים, כן הוא הדבר גם בהמשך ו ב. וְעַנִּין רָע: היר"ד בפתח והר"ש בקמץ
ד י	וְאֵילָן: מונח באל"ף כטעם משנה והלמ"ד בחולם ורפויה ללא דגש
ד יב	הַמִּשְׁלֵשׁ: געיה בה"א והמ"ם בשווא נע
ד יד	הַסּוּרִים: הה"א בקמץ והסמ"ך ללא דגש
ד טו	הַמְהֻלָּכִים: געיה בה"א אך המ"ם אחריה בשווא נח
ה ז	וְגִזְלִי: הגימל בצירי. גִּבְיָה מַעַל גִּבְיָה: הה"א לא בפתח אלא בפתח גנובה ⁶
ה ט	בְּהֶמָּוֶן: העמדה קלה בב"ת להדגשת הסגול המורה על מיודע.
ה י	רָבִוּ: במלרע
ה יא	לְעֹשִׁיר: העמדה קלה בלמ"ד להדגשת הסגול המורה על מיודע
ה טז	וְכַעֲסִי: במלרע, שם פועל ולא שם עצם. וְחִלִּי: החי"ת בקמץ קטן והלמ"ד בשווא נח
ה יז	אֲנִי: במלעיל. לְאֹכֹל-וְלִשְׁתּוֹת: התיבות מוקפות, אין מונח בתיבה הראשונה כבחלק מהדפוסים.
	אֲשֶׁר-נָתַן-לִּי: געיה בנו"ן, כן הדבר גם בפסוק הבא
ה יח	וְהַשְׁלִיטֹו: במלרע, הטי"ת מנוקדת בחולם
ו ב	זֶה הֶבֶל: שתי תיבות רצופות מוטעמות בתביר. וְחִלִּי: במלרע, הוא"ו בקמץ רחב והחי"ת חטופה
ו ג	לֹא-הִיָּתָה לִּי: טעם נסוג אחור לה"א הראשונה, דגש חזק בלמ"ד מדין אתי מרחיק
ו ו	וְאֵלָיו: במלרע
ו ח	לְחֹכֶם: העמדה קלה בלמ"ד להדגשת הסגול המורה על מיודע, נכון הדבר גם לגבי מֵה-לְעַנִּי בהמשך הפסוק וכן הדבר גם בהמשך הפרק
ז א	הוֹלִדֹו: הוי"ו בקמץ רחב והלמ"ד בשוא נע
ז ב	הוא סוֹף כָּל-הָאָדָם: טעם טפחא בתיבת הָהוּא
ז ג	מִשְׁחֹק: ש"ן שמאלית. יֵיטֵב לֵב: טעם נסוג אחור ליר"ד
ז ח	מִגְבֵּה-רוּחַ: התיבות מוקפות, אין טעם מרכא בתיבה הראשונה כבחלק מהדפוסים
ז י	שְׁהִימִים: מהפך כהטעמה משנית בש"ן
ז יח	אֶל-הַנָּח: במלרע

⁶ הקורא הָה ha או הָה hah משבש. יש פתח לפני הה"א, חלק קוראים אֶה ah, וחלק – וָה wah.

ז	כא	מְקַלְלָךְ: למ"ד ראשונה בשווא נע וכ"ף סופית רפויה
ז	כג	אֶחָדָם: הכ"ף קמוצה ומוטעמת ⁷
ז	כו	וּמוֹצֵא: הצד"י בסגול. יִלְכֹּד בָּהּ: טעם נסוג אחר ללמ"ד
ז	כט	חֲשִׁבְנוֹת: הח"ת בחיריק חסר ובש"ן אחריה דגש חזק ושווא נע
ח	א	פֶּשֶׁר: הפ"א בצירי
ח	ד	יֹאמֶר-לֹא: געיה ביו"ד
ח	י	וְבָאוּ: הו"ו בראש המילה בקמץ
ח	יא	פְתָגָם: הגימ"ל רפויה. בְּנֵי-הָאָדָם: געיה בב"ת השוואית
ח	יב	חֲטָא: הטי"ת בסגול. אָנִי: במלעיל. יִהְיֶה-טוֹב: געיה ביו"ד הראשונה ודגש חזק בטי"ת מדין דחיק.
		יִירָאוּ: היו"ד בחירק מלא והר"ש אחריה בשווא נע
ח	טו	אֲשֶׁר-נָתַן-לֹא: געיה בנו"ן הראשונה
ט	א	וְעַבְדֵיהֶם: אין לקרא וְעַבְדֵיהֶם
ט	ב	כַּחֲטָא: הטי"ת בסגול
ט	ז	וְשִׁתָּה: געיה בשורק והש"ן בשווא נע
ט	ח	וְשָׁמַן עַל-רֹאשְׁךָ אֶל-יַחֲסֹר: טעם טפחא בתיבת וְשָׁמַן
ט	ט	נָתַן-לָךְ: געיה בנו"ן הראשונה
ט	יב	בְּמַצֹּדָה: הצד"י בחולם
ט	טו	וּמִצָּא בָּהּ: טעם נסוג אחר למ"ם. וּמִלֵּט-הוּא: הלמ"ד בפתח
ט	טז	אָנִי: במלעיל
ט	יח	וְחוֹטָא: הטי"ת בסגול
י	א	זְבוּבֵי מוֹת: טעם נסוג אחר לבי"ת הראשונה
י	ה	שִׁיטָא: הצד"י בקמץ
י	ח	יִשְׁכְּנוּ: הש"ן בשוא
י	ט	יִסְכֵּן בָּם: טעם נסוג אחר לסמ"ך
י	יג	הוֹלִלוֹת: כאן הלמ"ד השניה בשורק ולא בחולם
י	יז	בְּשִׁתִּי: הש"ן בשוא נע והטעם בתי"ו
י	יח	הַמְקַרָּה: המ"ם דגושה ⁸
י	כ	יִגִּיד: הגימ"ל בצירי
יא	א	שָׁלַח: הש"ן פתוחה ודגש חזק בלמ"ד, לשון ציווי בבנין פיעל

⁷ משום מה מורגל בפי הציבור אֶחָדָם. דרשה מפורסמת על פרה אדומה, וצריך לתקן את הדרשנים...

⁸ דבר שאינו מצוי ב"מפּעֵל". בתהלים קד ג הַמְקַרָּה בְּמִים עֲלִיזָתָיו המ"ם רפויה בשווא נע

יא ג	אֶם-יִמְלְאוּ: הַלֹּמֵד בְּשׁוּא נֶע וְהִיא נִשְׁמַעַת, לֹא: יִמְלוּ
יא ד	בְּעֵבִים: הַעֲמָדָה קֹלָה בְּבִי"ת לְהַדְגִּישׁ הַסְּגוּל הַמּוֹרָה עַל מִיּוֹדֵעַ
יא ה	בְּבִטָּן: בִּי"ת רִאשׁוֹנָה שׁוּוֹאִית. הַמְּלֵאָה: כֹּאֵן הַמ"ם דְּגוּשָׁה, בְּשָׁנֵי מְקוֹמוֹת אַחֲרִים: לֹלֵא דָגֵשׁ
יא ו	יִכְשָׁר: שִׁי"ן קְמוּצָה
יא ז	לְעֵינִים: הַלֹּמֵד בְּפִתַּח
יא ט	וְדָע: הַדְּלִי"ת בְּקִמְקָן
יב ד	וִיקוּם: הַקָּר"ף בְּשׁוֹרֵק לֹא בַחֲלוּם
יב ה	הָאֲבִינָה: הַבִּי"ת בַּחֲרִיק חֶסֶד וְהִי"ד אַחֲרִיהַ בַּחֲלוּם מִלֵּא וּבִדְגֵשׁ חֶזֶק, אֵינן לְקִרְוֵא אֶת הַבִּי"ת בְּשׁוּוֹא
	נַח. וְסִבְבּוֹ: בִּי"ת רִאשׁוֹנָה בְּשׁוּוֹא נֶע
יב ו	וְתִשְׁבֵּר כֹּד: הוּא"ו בְּשׁוּוֹא נֶע וְטַעַם נִסּוּג אַחֲרֵי לִשְׁי"ן; הַבֵּית בַּסְּגוּל
יב ז	וְיִשָּׁב: הַשִּׁי"ן בַּחֲלוּם
יב יא	כְּדִרְבָּנוֹת: הַטַּעַמָּה מִשְׁנִית בְּדִל"ת, וְהִיא בְּקִמְקָן רַחֲב הַרִי"ש בְּשׁוּוֹא נֶע וְהַבִּי"ת רַפּוּיָה לֹלֵא דָגֵשׁ
	וּבַחֲלוּם ⁹ . וְכַמְשָׁמְרוֹת: גַּעֲיָה בְּשׁוֹרֵק, הַכ"ף בְּשׁוּוֹא נַח וְהַשִּׁי"ן שְׁמַאלִית, הַמ"ם בְּשׁוּא. אֲסַפּוֹת: הַסֵּמ"ךְ
	בְּקִיבוּץ וְהַפ"א אַחֲרִיהַ דְּגוּשָׁה
יב יד	כָּל-נֶעְלָם: הַעִי"ן בְּשׁוּוֹא נַח
שַׁבַּת חוּל הַמוֹעֵד סוּכוֹת	
שְׁמוֹת לַג יב – לַד כו:	
לג יב	הָעֵל: הַטַּעַם בַּה"א מַלְעִיל
לג יד	וְהַנְּחָתִי: הוּי"ו בְּפִתַּח וְלֹא בְּשׁוּא וְהַה"א בַּחֲטָף-פִּתַּח וְלֹא בְּפִתַּח, הַטַּעַם בַּחֲי"ת
לג טז	הָלֹא בְּלִכְתָּךְ עֲמָנוּ: טַעַם טַפְחָא בְּתִיבָה הָלֹא
לג יז	עֲלִיית שְׁנִי
לג יט	וְקִרְאָתִי בְּשֵׁם ה' לְפָנֶיךָ: הַפְּסָקָה עִיקְרִית אַחֲרֵי תִיבַת ה', בְּגִלְל הַמִּשְׁקָל הַמוֹזִיקָאֲלִי שֶׁל הַטַּעַם
	תְּבִיר עֲלוּל לְהִישְׁמַע כֹּאִילוֹ כְּתוּב וְקִרְאָתִי בְּשֵׁם - ה' לְפָנֶיךָ. עַל מִנֵּת לְמִנּוּעַ זֹאת, יֵשׁ לְהַחִישׁ אֶת
	קִרְיַאת שֵׁם ה' וְלְהַסְמִיכוֹ לְתִיבָה בְּשֵׁם
לג כ	עֲלִיית שְׁלִישִׁי
לד א	עֲלִיית רְבִיעִי
לד ב	וְהִיָּה: הַה"א הָרִאשׁוֹנָה בְּשׁוּוֹא נַח
לד ד	עֲלִיית חֲמִישִׁי

⁹ יש ביטוי משובש "מילים קְדוֹרְבָנוֹת". מי שאומר כן מבטא כמעט את כל השיבושים האפשריים!!

לד ה **בְּעֶנְיָן**: העמדה בב"ת להבליט את צורת המיודע. **וַיִּקְרָא בְשֵׁם ה'**: טעם טפחא בתיבה **בְּשֵׁם** והב"ת רפה¹⁰

לד ט **וְלִחְטָאֲתָנּוּ**: הטי"ת קמוצה לשון יחיד (לא בחולם)

לד י **כִּי-נֹרָא הוּא**: תיבת **נֹרָא** במלרע, אין טעם נסוג אחור לנו"ן

לד יא עליית **ששי**

שְׁמֶר-לָךְ: המ"ם בקמץ קטן

לד יב **הַשְׁמֶר**: במלעיל

לד יג **תִּתְצֹן תִּשְׁבְּרוֹן תִּכְרֹתוֹן**: כולם במלרע

לד יד **קָנָא**: יש להדגיש את הנו"ן בדגש חזק שלא יישמע מלשון קניין: קָנָה.

לד יח עליית **שביעי**

לד כא **בְּחִירֵשׁ וּבִקְצִיר**: הב"ת הראשונה בסגול ויש לקרא אותה בהעמדה קלה להדגשת הלשון המורה על מיודע, הב"ת השנייה בפתח

הפטרת שבת חול המועד סוכות יחזקאל לח יח – לט טז:

לח כב **וְנִשְׁפָּטִיתִי**: הטי"ת בשווא נח למרות הקושי

לח כג **וְהִתְגַּדַּלְתִּי וְהִתְקַדַּשְׁתִּי**: בשתי התיבות הדל"ת בחירק

לט ב **וְהֶעֱלִיתִיךָ**: העמדה קלה בה"א למנוע הבלעת העי"ן החטופה

לט ד **לֹא-כָלָה**: האל"ף בקמץ קטן

לט ו **הָאֲיִים**: גם האל"ף בחירק חסר

לט ח **בָּאָה**: במלרע

לט ט **וְהִשִּׁיקוּ**: ש"ן שמאלית

לט י **וְשַׁלְלוּ אֶת-שְׁלִיָּהֶם**: למ"ד ראשונה בשווא נע. **וּבְזֹזוּ אֶת-בְּזִיָּהֶם**: ז"ן ראשונה בשווא נע

לא יא **וַיִּקְבְּרוּ שָׁם**: טעם נסוג אחור לקו"ף

לא טו **הַמִּקְבְּרִים**: געיה בה"א אך המ"ם אחריה בשווא נח

קריאת חול המועד סוכות

יש לשים לב להבדלים הדקים בין המקראות, פעמים יש וא"ו החיבור ופעמים אין (לה **בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי**,

מִנְחָתָהּ, מִנְחָתָם), לפעמים בלשון יחיד ולפעמים בלשון רבים (לג **בְּמִסְפָּרָם כְּמִשְׁפָּטָם**)

¹⁰ להבדיל מאברהם אבינו בבראשית יב ח: **וַיִּקְרָא בְשֵׁם ה'**. דהיינו, הקב"ה קרא בשם - ה' (מקיים את דברו: **וַיִּקְרָאֵתִי בְשֵׁם ה' לְפָנַיִךְ לַעֲלֹל לִי יוֹם**)

דקדוקי מילים וטעמים¹¹ וחלקם בעלי שינוי משמעות והדרכה לקורא בפרשת וזאת-הברכה וחתן בראשית ובהפטרה וגם בקריאת התורה של שמיני עצרת וההפטרה לבני חו"ל

וזאת הברכה:

לג ב **מִרְבֵּכָת**: הב"ת הראשונה בשוא נח¹², כן הדבר גם בהמשך פס' יז. **אֲשֶׁת**: לפי הקרי הן שתי מילים

לג ג **מִדְּבַרְתִּיךְ**: הב"ת בשוא נע עקב הדגש

לג ה **וַיְהִי בִישְׁרוֹן מֶלֶךְ**: טעם טפחא בתיבת **בִישְׁרוֹן**¹³

רֹאשִׁי עָם: טעם נסוג אחור לר"ש

לג ו **וְאֶל-יָמָת**: המ"ם בחולם

לג ז **לִיהוּדָה**: הלמ"ד בחירק מלא, היר"ד הינה חלק מהחירק ולכן אין בה ניקוד

לג ח עליית שני

וּלְלוֹי: הלמ"ד הראשונה בשוא נח. **בְּמִטָּה**: הב"ת בשוא לא בפתח

לג י **מִזְבִּיחֶךָ**: הב"ת בשווא נע ולא בקמץ או פתח

לג יג עליית שלישי

לג טו **הָרִי-קָדָם**: הר"ש הראשונה בשוא נח¹⁴

לג טז **שְׁכֵנִי**: הטעם בנו"ן מלרע

לג יז **הַדָּר**: הדל"ת בקמץ. **וְהֵם אֲלֹפֵי מְנַשֶּׁה**: תיבות אילו לרוב מופיעות בראש העמוד האחרון, היות והרבה קוראים יודעים אותם בעל פה ישנם רבים שאינם מקפידים לקוראם מתוך הקלף ואומרים אותם בעל פה¹⁵

לג יח עליית רביעי

לג יט **שֵׁם יִזְבְּחוּ זִבְחֵי-עֹדֶק**: טעם טפחא בתיבת **שֵׁם יָמִים**: היר"ד בפתח ודגש חזק במ"ם, רבים של ים'. **וּשְׁפָנִי**: ש"ן שמאלית. **טְמוּנֵי חוֹל**: טעם נסוג אחור למ"ם

לג כא **וַיֵּאָדָה**: מלרע! הטעם בתי"ו בניגוד לקורן ודומיו ולא ביו"ד. היר"ד עצמה מנוקדת בצירי ולא בסגול.

רֹאשִׁי עָם: טעם נסוג אחור לר"ש

לג כב עליית חמישי

יִרְשָׁה: מלעיל הטעם בר"ש. הה"א לא במפיק

לג כה **וּכְיֹמֶיךָ**: הכ"ף בשווא נח. **דְּבָאֲךָ**: הדל"ת בקמץ קטן

¹¹ יש מהמנויים וגם אחרים מקבלים רשימת דקדוקי קריאה כשבוע לפני הקריאה כדי שיוכלו להתכונן לקריאה. ברשימה זו מתוקנות טעויות אם נמצאו.

¹² יתכן שמי שחושש מהבלעת אות רשאי לקרוא נע. בחלק מהחומשים כולל קורן הב"ת מנוקדת בטעות בחט"ף פתח אך המקום היחיד בתורה ששווא זה הוא נע הוא בפרשת בהעלתך "ובנחה יאמר... **רַבֵּת** אלפי ישראל"

¹³ רבים הקוראים ההולכים בעקבות השיר ומשבשים את ההטעמה ע"י הטעמת תיבת 'ויהי' בטפחא ומדגישים את הב"ת. השיר גורם לשיבוש נוסף: קוראים בישורן מלעיל.

¹⁴ אין להשגיח בחטף בתנ"ך קורן ודומיו

¹⁵ בעיה נוספת: הצבור מצטרף לקורא בסיום הזה ועלולים להחסיר את סוף הפרשה מהשמיעה מהקורא... והערה נוספת: לפעמים הקורא הוא גם הגבאי מחלק העליות בעיקר בשני וחמישי. קורה שהוא קורא את המילים האחרונות בעל פה תוך שהוא מחפש את העולה הבא... או את המגביה והגולל...

לג כז עליית ששי (אם לא חל בשבת יש חילוקי מנהגים אם כאן יחתן תורה' או יחתן מעונה' או כל-הנערים; במקומות שמעלים לתורה את כל הציבור, יש עוצרים כאן וחוזרים לקרוא מתחילת הפרשה)

מַעֲנֶה מלרע הטעם בנו". אֱלֹהֵי קֹדֶם: הטעם נסוג ללמ"ד מלעיל. וַיִּגְרֹשׁ: במלעיל

לג כח יַעֲרֹפוּ טָל: טעם נסוג אחור שתי הברות ליו"ד

לד יא לְכָל־הָאֲתָת: קדמא ואזלא ולא גרשיים

קריאה לחתן בראשית:

וַיְהִי: גם אם יש געיא בוי"ו וגם אם אין – היו"ד בשוא נח

א ג יְהִי אֹזֶר: תיבת יְהִי במונח ואינה מוקפת לזו שאחריה כבחלק מהדפוסים

א ה קָרָא לִילָה: טעם נסוג אחור לקו"ף

א ו לָמַים: הלמ"ד קמוצה

א ט וַיְהִי־כֵן: תיבה בודדת בתחום הסילוק (סוף פסוק) ומוטעמת בטעם זה בלבד, כן הדבר גם בהמשך הפרק

א י יָמַים: היו"ד בפתח ולכן המ"ם אחריה בדגש חזק, רבים של י"ם' כן הדבר גם בהמשך פס' כב

א יא תִּדְשָׁא: געיה בתיוו והדל"ת בשווא נח. דְּשָׂא: הדל"ת ברביע ולא בזקף. עֲשֵׂה פְרִי: טעם נסוג

אחור לעיון, וכן בהמשך הפסוק עֲשֵׂה־פְרִי, יש להעמיד קלות את קריאת העיון מפני געיה. בשני המקרים דגש חזק בפ"א הראשון אתי מרחיק, והשני מדין דחיק

א יח וְלֹהֶב־דָּלִיל: געיה בשורק והלמ"ד בשווא נע ולא בחטף כפי שמופיע בחלק מהדפוסים

א כב וַיִּבְרָךְ: במלעיל וכן הדבר בכל המקרא

א כד וַחֲיִיתוֹ־אֶרֶץ: געיה בחי"ת

א כט לֹא־כָלָה: האל"ף בקמץ קטן והכ"ף אחריה בשווא נח, כן הדבר גם בפס' הבא

א לא יוֹם הַשְּׁשִׁי: היחיד מבין ששת ימי הבריאה בה"א הידיעה

ב א וַיִּכְלּוּ: היו"ד בשוא נח¹⁶. המילה הזו נקראת מלרע, הטעם בלמ"ד¹⁷.

ב ג שָׁבַת: לשון עבר, השי"ן קמוצה והב"ת אחריה רפויה

הפסרת וזאת הברכה, יהושע א-יח:

ח וְהָיְתָ בּוֹ: דגש חזק בב"ת מדין אתי מרחיק

יב וְלֹרְאוֹבְנִי: האל"ף אינה נשמעת, יש לקרא 'לורובני'. הַמְנִשָּׁה: געיה בה"א והמ"ם בשווא נע, יש

לשים לב להבדל בצורה לעומת קודמיו וְלֹרְאוֹבְנִי וְלֹגְדִי

טו מִזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ: יש להקפיד על הפרדת התיבות שלא יישמע כאילו כתוב מִזְרַחָה שֶׁמֶשׁ

קריאת שמיני עצרת לבני חו"ל, דברים יד כב – טז יז:

¹⁶ וכן בהמשך קידוש ליל שבת: וַיִּכְלּוּ. וַיִּבְרָךְ. וַיִּקְדָּשׁ

¹⁷ משום מה בקידוש ובתפילה אפשר לשמוע קוראים אותה מלעיל

יד כג **מַעֲשֶׂר**: הע"ן בשווא נח

יד כד **שְׁאֵתָהּ**: הש"ן בשוא והאל"ף בצירי; אין להבליע את האל"ף, לא שְׁאֵתוֹ. **יְבָרְכֶךָ**: כ"ף ראשונה בשווא נח, על אף הקושי שבדבר. כן הדבר גם בהמשך הפרק

יד כה **בִּיָּדְךָ**: ולא בידך. הדל"ת בשוא נע לא בסגול והטעם בכ"ף

יד כו **תִּשְׁאַלְךָ**: געיה בת"ו, האל"ף בקמץ רחב והלמ"ד בשוא נע. **וְאֵכֶלְתָּ שָׂם**: טעם נסוג אחור לכ"ף ודגש חזק בש"ן מדין אתי מרחיק

טו ב **לֹא-יָגֵשׁ**: ש"ן שמאלית

טו ד **יְהִי־בָךְ**: געיה ביו"ד הראשונה ודגש חזק בב"ת מדין דחיק

טו ו **וְהִעֲבֹטְתָּ**: העמדה קלה בה"א למנוע הבלעת הע"ן החטופה, ועל אף הקושי, הטי"ת בשווא נח

טו ז **תִּקְפֹּץ**: הפ"א דגושה

טו ט **קָרַבְתָּ**: הקר"ף בקמץ רחב והר"ש אחריה בשווא נע¹⁸. **וְרָעָה עֵינֶיךָ**: יש להקפיד, כבכל מקום אחר במקרא, על קריאת הע"ן שאם לא כן, משבש את משמעות הכתוב

טו יא **לְעֵינֶיךָ**: העמדה קלה בלמ"ד למנוע הבלעת הע"ן החטופה, הנ"ן בחירק חסר ולכן היו"ד אחריה דגושה. **וְלֹא־בִינְךָ**: הלמ"ד וגם הבי"ת בשווא נח, היו"ד בחולם והנ"ן אחריה בשווא נע: ול-אב-ינך

טו יב **וַעֲבַדְךָ**: הבי"ת בקמץ גדול ושווא נע בדל"ת, כן הדבר גם בהמשך פס' יח

טו יד **וּמִיָּקֶבֶךָ**: המ"ם בחירק חסר והיו"ד אחריה דגושה ומנוקדת אף היא בחירק חסר

טו טז **אֶהְבֶּךָ**: הבי"ת בשווא נע

טו יז **תַּעֲשֶׂה-בָּן**: העמדה קלה בת"ו ודגש חזק בכ"ף מדין דחיק

טו יח **בְּשִׁלְחֶךָ**: מילה זו מוטעמת בקדמא טעם מחבר, ולא בפשטא. לא בכל החומשים רואים את ההבדל, לכן אין לעמוד כאן

טו כ **תֹּאכְלֶנּוּ**: הכ"ף בשווא נע ולא בחטף פתח

טו כא **תִּזְבְּחֶנּוּ**: הבי"ת קמוצה

טז א **וְעָשִׂיתָ פֶּסַח**: הפ"א בדגש חזק מדין אתי מרחיק

טז ב **וְזָבַחְתָּ פֶּסַח**: טעם נסוג אחור לבי"ת

טז ה **נָתַן לָךְ**: הטעמה בת"ו, אין טעם נסוג אחור לנ"ן

טז ו **לְשֹׁכֵן שְׁמוֹ שָׁם**: תיבת **שָׁם** בתביר, אין להסמיכה לתיבה שלפניה בזקף

טז יג **בְּאַסְפָּךָ מִגְרָנְךָ**: גם האל"ף וגם הגימ"ל בקמץ קטן

טז טו **בְּכָל תְּבוּאָתְךָ**: בכל במהפך ולא במקף ולכן גם בחולם ולא בקמץ חטוף

טז טז **יִרְאָה כָּל-זְכוּרְךָ**: בקדמא ואזלא ולא בתלישה (יש חומשים שכך הגירסא בהם)

טז יז **נָתַן-לָךְ**: געיה בנ"ן

הפטרות שמיני עצרת לבני חו"ל מלכים א ח נד-סו:

¹⁸ והקורא בשוא נח ובקמץ חטוף עובר לציווי.

נד מִכְלָע: הכ"ף דגושה ובשווא נע. פִּרְשׁוֹת: ש"ן שמאלית

נה וַיִּבְרָךְ: במלעיל

נז וְאֵל-יִטְשְׁנוּ: הטי"ת בשוא נע¹⁹

נט וַיְהִי: וא"ו החיבור בשווא נע, לשון עתיד

סא עִם ה' אֱלֹהֵינוּ: טעם טפחא בתיבת עִם

סד כִּי-עָשָׂה שָׁם: טעם נסוג אחור לע"ן. וְאֵת חֻלְבֵי הַשְּׁלָמִים: טעם טפחא בתיבת וְאֵת

סו וַיִּבְרָכּוּ: הר"ש בשווא נע. וְטוֹבֵי לֵב: טעם נסוג אחור לטי"ת

פסוק מקריאת שמיני עצרת בחו"ל מפרשת ראה

עֲשֹׂר תַעֲשֹׂר אֶת כָּל-תְּבוּאֹת זֶרְעֶךָ הַיֵּצֵא הַשְּׂדֵה שָׁנָה שָׁנָה:

אוריאל פרנק. הואיל משה. היצא השדה שנה שנה – כמו לכה דודי נצא השדה (שה"ש ז"י"ב) במקום לשדה. ולא תיבות מיותרות הן. אבל כוונת הפסוק להזכיר שמעט הזרע היוצא השדה מביא בעזר האל תבואה מאה שערים, וא"כ אין להתרעם אם בא הצווי להרים מעשר; וזו ג"כ כונת תיבות למען תלמד ליראה וגו'. כלו' בהרימך מעשרותיך מדי שנה בשנה (תיבות שנה שנה מוסבות לעשר תעשר) תלמד ותרגיל את עצמך ליראה (כלו' לכבד) את ה' אלהיך תמיד; ואם פירושי נכון אולי היה ראוי להטעים אֶת כָּל-תְּבוּאֹת זֶרְעֶךָ הַיֵּצֵא הַשְּׂדֵה שָׁנָה שָׁנָה ולקרוא זֶרְעֶךָ במקום זֶרְעֶךָ. מה פירוש: ולא תיבות מיותרות הן?

ליאור יעקובי. לפי הפירוש המקובל מדובר במה שצומח בשדה.

בעקרון מילים יִהְיֶינָה הַשְּׂדֵה מיותרות כי גם בלעדיהן הפסוק מובן ככה.

ובמדרש חז"ל למדו ממילים אלו למעט הגדל בעציץ לא נקוב ואוכל ארעי בתוך שדה ועוד.

דרכים אלו קרובים לפשוטו של מקרא ונראה שר"י בכור שור וגם שד"ל קבלו אותם.

אבל פרשן זה יהואיל משה, תלמיד שד"ל, הציע פירוש מחדש המהפך את הקערה שמדובר בזרעים היוצאים מן החוץ לתוך השדה א"ה. **אם כבר, לענ"ד הַיֵּצֵא הַשְּׂדֵה מתפרש יוצא מן השדה ולא אל השדה (אע"פ שמביא ראיה משיר השירים שם מתפרש נצא מהבית אל השדה). שמהם יצמחו התבואה.** אבל לא שצריך לעשר רק את הזרעים האלו אבל שיש לחשוב על הרווח שקבל בעל השדה ולא למנוע מלהפריש מעשר. ולפי זה מילים אלו לא מיותרות על פי הפשט אלא יש להם משמעות נוספת, לא סתם מיעוט. פירוש יפה אבל לדעתי מורכב ורחוק.

ליאור

ממני. הפירוש חריף וקצת רחוק מהפשט

כוונת המפרש שהתורה יכלה לכתוב עשר תעשר את כל תבואת זרעך בלי המלים היוצא השדה ובלי שנה שנה

היוצא השדה הסביר לפי דרכו, אבל 'שנה שנה' נראה מיותר, בציווי על מעשר ראשון או על תרומה וביכורים לא כתוב שנה שנה (ראה למשל בסוף פרשת קורח).

¹⁹ פסוק זה נאמר גם בתפילה, וגם שם יש לקרוא בשוא נע.

כמובן שלא יעלה על הדעת לנגוע בניקוד או בטעמים כדי להתאים אותם לפירוש. אם מדובר בתלמיד של שד"ל הלוא זו דרכו פסל לו.

טעמא דקרא²⁰ – הרב חיים קניבסקי ז"ל.

זאת הברכה, ובספרי נמצינו למדך שממקום שסיים יעקב אבינו לברך את בניו שנא' זאת אשר דבר להם אביהם ויברך אותם משם במנחות צ"ג א' זאת זו התורה דכתיב זאת התורה ויעקב"א שסיים בל' זאת היינו שעתיד הקב"ה ליתן להן את התורה שהיא מקור הברכות ומשה שכבר ניתן התורה על ידו פתח בל' זאת והיינו שכל הברכות באין ע"י התורה.

תורה צוה לנו משה. כמדומה שמ"ר לא

הזכיר בשום מקום שם עצמו חוץ מכאן וצריך טעם, ונראה משום דאמרי' במדרש שו"ט פ"צ ומובא גם בילקוט שם אר"א בש"ר יוסי בן זמרא כל הנביאים היו מתנבאים ולא היו יודעים מה מתנבאים אף שמואל רכס של נביאים הי' מתנבא ולא הי' יודע מה הי' מתנבא שנא' וישלח ה' את ירובעל ואת בן ואת יפתח ואת שמואל ואותי לא נאמר אלא ואת שמואל אבל משה וישעי' הם היו יודעים מה היו מתנבאים ע"ש והיינו כמ"ש הרמב"ם בפ"ז מיסה"ת ה"א כל הנביאים כשמתנבאים יראים ונבהלים ומתמוגגין ומשה רבנו אינו כן ע"ש והנביאים ניתנה הנבואה בפיהם וכאילו הם אינם כלל ולכן שמואל הזכיר שמו ולא אמר ואותי כי הוא כמאן דליתי' עתה אבל מ"ר נשאר בהכרתו ולכן לא הזכיר שמו, ונראה מכאן דמ"ר בשעה שבירך את ישראל הי' במדרגה כמאן דליתי' והברכות ניתנו בפיו ולכך כאן הזכיר שמו.

א"ה. נראה שהמלים תורה צוה לנו משה לא נאמרו ע"י משה אלא זו הרצאת דברים של התורה. המשך טעמא דקרא

יחי ראובן ואל ימת. בכה"ת כתיב ימות מלא חוץ מכאן ואפשר משום דכאן אין הכוונה מיתה ממש אלא מיתה בעוה"ב כדפירש"י לכן כתיב חסר.

א"ה. מצאנו הרבה פעמים וימת בדורות שבין אדם לנוח, וכן בנוח עצמו. גם הצורה הנפוצה וימת באה מהפיכת החולם של וימת לקמץ חטוף, ובכולם זו מיתה ממש.

עוד טעמא דקרא

האומר לאביו ולאמו לא ראיתיו, ובגמ' יומא ס"ז ב' שבטו של לוי לא עבד ע"ז איתיבי'

²⁰ הספר ניתן להורדה בהיברו-בוקס, כדאי לקרוא את כל דבריו נוסף לקטעים המובאים כאן.

האומר לאביו ולאמו לא ראיתיו ומשני אביו אבי אמו מישראל אמו אמו מישראל כ"ג ע"י מובא שם בגליק ותימא הרי הנשים לא עבדו העגל כלל ולכן ניתן להם מצות ר"ח כדאי בפדר"א אולי אפשר לומר שהבנים הלויים לא הרגו את אמותם בנות ישראלים, אבל כשהורג את אחיו מאם זו, או את אביו האיש של אמו זו, הרי הוא אומר לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ לֹא רָאִיתִיו.

הפטרת וזאת הברכה ומפטיר שמיני עצרת לגני חו"ל

על הפטרת וזאת הברכה מהספר טעמא דקרא

א. (הפטרת ש"ת) משה עבדי מת, בתמורה ט"ז א' בשעה שנפטר מ"ר וכר' מיד חשש כחו של יהושע ונשתכחו ממנו ש' הלכות כר' א"ל הקב"ה לומר לך א"א לך וטורדן במלחמה, צ"ע למה לא רצה הקב"ה להזכיר לו מה ששכח הרי אין זה הלכה חדשה וכי מדכרו לי' מדכר וי"ל א"ה. דברי התלמוד בתמורה נמצאים גם במדרש ילקוט שמעוני יהושע רמז ד אמר ר' יהודה, אמר רב בשעה שנכנס משה רבינו לגן עדן, אמר לו ליהושע כל ספקות שיש לך לשאול שאל, אמר לו כלום הנחתך והלכתי למקום אחר, לא כך כתבת בי ומִשְׁרָתוֹ יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון נָעַר לֹא יָמִישׁ מִתּוֹךְ הָאֶהָל (שמות לג, יא), מיד תשש כחו של יהושע, ונשתכחו ממנו שלש מאות הלכות ונולדו לו שבע מאות ספקות, בקשו כל ישראל להורגו, א"ל הקדוש ברוך הוא לומר לך אי אפשר, לך טרוד אותם במלחמה, שנאמר קום עֲבֹר אֶת הַיַּרְדֵּן. שמעתי בשם הרב יעקב קמנצקי ז"ל. מה באמת הטענה על יהושע? והלוא הוא יודע הכל, ואין למשה מה לחדש לו. ועוד, מה היה קורה לולא נשתכחו ההלכות? והלוא היו צריכים להכנס לארץ ישראל ולכובשה גם לולא זה! הרב ז"ל ענה, שיהושע היה צריך לשאול את משה, 'מה כוונתך?' והלוא אתה יודע שאני יודע הכול. משה היה עונה לו, אע"פ כן דע לך שאני הרב ואתה התלמיד. ואז לא היה נשכח, כלום ויהושע היה חוזר על התורה עם ישראל במשך כמה חודשים, ואז היו עוברים את הירדן.

הרב גור-אריה צור נר"ו. בביאור ההפטרה ושייכותה לפרשה שייכותה של ההפטרה לפרשת וזאת הברכה, לכאורה נראה בעליל בכמה עניינים, כגון:

ההפטרה מתחלת בעניין שבו הפרשה מסתיימת: וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון מִשְׁרַת מֹשֶׁה לֵאמֹר: מֹשֶׁה עֶבְדִּי מֵת וְגו' ועוד, שיש כאן המשך מפעל חייו של משה רבנו, והוא הנחלת הארץ לבני ישראל, כנאמר: וַעֲתָה קוּם עֲבֹר אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה אֲתָה וְכָל הָעָם הַזֶּה אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לָהֶם לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל: ועוד יש לומר, שיהושע נצטווה במה שנאסר על משה רבינו קום עֲבֹר אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה.

ועוד יש לומר, על פי תחילת פרקי אבות משה קבל תורה מסיני ומסרה ליהושע. שכן מצינו כאן מסירת התורה באומרו: לֹא יָמוּשׁ סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה מִפִּיךָ וְהִגִּיתָ בּוֹ יוֹמָם

וְלִלְלָהּ וּכְפִי שֶׁנֶּאֱמָר בְּהַמְשַׁךְ הַהִפְטָרָה רַק חֶזֶק וְאַמֶּץ מְאֹד לְשֹׁמֵר לַעֲשׂוֹת כְּכֹל הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה עַבְדִּי.

ובשימות לב נאמר ארבע פעמים בהפטרתנו, חֶזֶק וְאַמֶּץ ולעומקו של מקרא תכוון ההפטרה בזה למאמר חכמים במסכת ברכות [לב]:

ת"ר ארבעה צריכין חיזוק ואלו הן: תורה ומעשים טובים תפלה ודרך ארץ.

ופירש רש"י בגמרא שם: צריכין חזוק. שיתחזק אדם בהם תמיד בכל כחו.

תורה ומעשים טובים מניין שנא' רַק חֶזֶק וְאַמֶּץ מְאֹד לְשֹׁמֵר לַעֲשׂוֹת כְּכֹל הַתּוֹרָה, חֶזֶק בתורה, וְאַמֶּץ במעשים טובים.

תפלה מניין שנא' קוֹחַ אֱלֹהֵי חֶזֶק וְאַמֶּץ לְבָד וְקוֹחַ אֱלֹהֵי חֶזֶק [תהלים כז יד].

דרך ארץ [עיסוק פרנסתו] מניין שנא' חֶזֶק וְנִתְחַזַּק בְּעַד עֲמָנוּ וּבְעַד עַרְי אֱלֹהֵינוּ (שמואל ב, י"ב).

ופירש רש"י שם: דרך ארץ. אם אומן הוא לאומנתו, אם סוחר הוא לסחורתו, אם איש מלחמה הוא למלחמתו.

ועל דרך הצח ידרשו כולם ללימוד התורה שנאמר: רַק חֶזֶק וְאַמֶּץ מְאֹד לְשֹׁמֵר לַעֲשׂוֹת כְּכֹל הַתּוֹרָה, וכן שיתחזק בתפילה להצלחתו בלימוד, וכן שיתחזק לימודו הלכה למעשה והיינו מעשים טובים, וכן שיתחזק במלחמתה של תורה וכפירוש רש"י שם אם איש מלחמה הוא למלחמתו.

ובזה מתקיים יעוד מסירת התורה לכל הדורות.

למפטיר שמיני עצרת

בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי עֲצֶרֶת תְּהִיָּה לָכֶם וּגּו' וְהִקְרַבְתֶּם עֲלֶיהָ וּגּו' פַּר אֶחָד אֵיל אֶחָד.

פירש רש"י על פי מדרש רבי תנחומא: לימדה תורה דרך ארץ, שמי שיש לו אכסנאי, יום ראשון מאכילו פטומות, למחר מאכילו דגים, למחר מאכילו בשר בהמה, למחר מאכילו קטניות, למחר מאכילו ירק, פוחת והולך כְּפָרִי הָחָג. ויש לעיין מה דרך ארץ יש כאן שהולך ופוחת מהכנסת אורחים²¹. וי"ל דדרך ארץ הוא לא כלפי האורח, אלא כלפי הקב"ה. שלא יהיה בשר ודם מכובד יותר מן הקב"ה. מה קרבנות לה' הולכים ופוחתים, אף מה שמכבדים את האורח יהיה הולך ופוחת.

ועל דרך המוסר: לעולם יִרְאֶה אדם עצמו כאורח לפני האלקים.

אֱלֹהִים תַּעֲשֶׂה לָּהּ בְּמוֹעֲדֵיכֶם לְבַד מִנְּדָרֵיכֶם וְנִדְבָתֵיכֶם לְעֹלֹתֵיכֶם וּלְמִנְחֹתֵיכֶם וּלְשִׁלְמֵיכֶם: סיים הכתוב את פרשת פינחס בשש פעמים יכ"ם ברציפות. ועוד יכ"ם אחד של במועדיכם ונאמר בו לבד, שעל ידי זה יכם לאומות העולם בעבור ששת אלפים שנה מכה רבה, ועוד מכה אחת שביעית באלף השביעי, בעת מלחמת גוג ומגוג, מכה ניצחת. לרומם ולפאר עמו ישראל, ולכן יהיו השבעים פרים שהם כנגד האומות בסדר הולך ופוחת.

ועוד יש לומר שיש כאן שש פעמים מ"ם ברציפות. ללמד על ששה סדרי משנה, שמתחילים באות מ"ם מאימתי ומסתיימים באות מ"ם ה' עז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום.

וירמוז בזה למה שאמר רבי יצחק [מנחות קי] מאי דכתיב [ויקרא ו-יח] זאת תורת החטאת וזאת תורת האשם כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת וכל העוסק

²¹ א"ה. שאלה לא כל כך קשה, כשהאורח מגיע בהתחלה בעל-הבית מתרגש מאוד ומכין לו מאכלים חשובים ויקרים, במשך הזמן ההתלהבות פוחתת, ונכנס לשגרה. החידוש כאן שפטומות (עופות או עגלים או כבשים מפותמים) הם המאכל החשוב ביותר; במקום השני דגים; במקום השלישי בשר בהמה (בקר או צאן שאינם מפותמים, או 'פטומות' מתפרש על עופות דווקא). דין שמחה בחג הוא רק באכילת בשר קרוב בהמה ולא בעופות.

בתורת אשם כאילו הקריב אשם וכעין שאמרו במדרש תנחומא לגבי וידוי [פרשת צו], ומי שאין לו סלת ולא כלום, יביא דברים, שנאמר: קחו עמכם דברים ושובו אל ה', ותאמר שהוא מקבל! אמר הקדוש ברוך הוא, הן, ונשלמה פרים שפתינו (הושע יד, ג), הכי נמי לגבי לימוד: ונשלמה פרים שפתינו. ועל דרך הצח: אל תקרי ונשלמה אלא ולמשנה. ולמשנה – פרים שפתינו. [עפ"י צדיק כתמר]

ועוד יש לומר, שיש בפסוק האחרון אחת עשרה תיבות, חמש כנגד חמישה חומשי תורה ויאמר משה אל בני ישראל, ועוד שש כנגד ששה סדרי משנה. ואשר על כן סיים ענין הקרבנות בפסוק "ויאמר משה אל בני ישראל ככל אשר צוה ה' את משה" לרמוז על ה' חומשי תורה וששה סדרי משנה.

תן לחכם ויחכם עוד

אנא שלחו את הערותיכם!

הכתובת למשלוח: eliyahule@gmail.com

הערות מתקבלות גם באנגלית.

הודעה מאתר "לדעת" כאן תוכלו להוריד גליונות פרשת השבוע מדי שבוע (גם גליוננו מופיע שם): <http://www.ladaat.info/gilyonot.aspx>

מאמרנו מופיע **ונשמר** באוצר החכמה בפורום דקדוק ומסורה <http://forum.otzar.org/forums/viewtopic.php?f=45&t=10317&p=272195#p272195>

אם אתה מתעניין

בהבטים הלשוניים של התורה

(לשון המקרא, המשנה, התלמוד וכו')

אתה מוזמן להרשם (בחנם)

לקבלת דוא"ל בעניינים לשוניים

בכתובת: franklashon@gmail.com

☺ בוא להחכים את עצמך ואת שאר המכתבים ☺